

20	Muğla	Genel Jeoloji					
		Maden Yatakları		1	1		1
		Min-Pet					
		Uygulamalı	1				
		Toplam	1	1	1		1
21	Niğde	Genel Jeoloji			1	1	2
		Maden Yatakları		1	4	1	
		Min-Pet	1		1		4
		Uygulamalı			1		2
		Toplam	1	1	7	2	8
22	ODTÜ	Genel Jeoloji	3	2	2		3
		Maden Yatakları	1	1			2
		Min-Pet	3		1		4
		Uygulamalı	5		1		5
		Toplam	12	3	4		14
23	Osmangazi	Genel Jeoloji					
		Maden Yatakları					
		Min-Pet					
		Uygulamalı					
		Toplam	2	2	3		4
24	Pamukkale	Genel Jeoloji					
		Maden Yatakları					
		Min-Pet					
		Uygulamalı					
		Toplam	2	2	9		15
25	Selçuk	Genel Jeoloji	3	1	3	1	3
		Maden Yatakları	2		4		3
		Min-Pet	2		2		4
		Uygulamalı			4	1	3
		Toplam	7	1	13	2	13
26	Süleyman Demirel	Genel Jeoloji	2		2	1	1
		Maden Yatakları	2		1		3
		Min-Pet	2		4		2
		Uygulamalı	3		4	4	3
		Toplam	9		11	5	9
27	Yüzüncüyıl	Genel Jeoloji	1		2		7
		Maden Yatakları			2		1
		Min-Pet	1		1		5
		Uygulamalı	1		2		5
		Toplam	3		7		18
28	Karaelmas	Genel Jeoloji					
		Maden Yatakları				1	
		Min-Pet			1		
		Uygulamalı			1		
		Toplam			2	1	

Öğrenci Kontenjanları: 2006-2007 öğretim yılı için Üniversitelerimizdeki öğrenci kontenjanları Tablo 4'te sunulmuştur. Toplam 1639 olarak belirlenen kontenjanın 934'ü dolmuş, 705 kişilik kontenjan boş kalmıştır. Tipik bir kara mizah örneği yaşanan bu durum çeşitli şekillerde yorumlanabilmektedir. Bu yorumlar:

-ÖSYM tarafından ilk kez uygulanan yerleştirme yönteminden kaynaklanan gizli barajlar nedeni ile kontenjanlar boş kalmıştır.

-Lise de öğrenim gören gençlerimiz o kadar bilinçli hareket etmektedir ki iş garantisi olmayan bölümleri tercih etmemektedirler.

Tablo 4. 2006-2007 Öğretim Yılı Jeoloji Mühendisliği Kontenjan Sayıları

Üniversite Adı	Kont.	Yerl.	%
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	41	41	
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	72	72	
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	41	19	46,34
CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	62	12	19,35
ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	41	20	48,78
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	62	29	46,77
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	72	72	
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ	41	32	78,04
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	62	9	14,51
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	72	72	
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	82	82	
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	72	72	
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	82	56	68,29
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	41	5	12,19
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	62	62	
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	52	11	21,15
MUĞLA ÜNİVERSİTESİ	21	21	
NİĞDE ÜNİVERSİTESİ	52	10	19,23
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	52	52	
OSMANGAZI ÜNİVERSİTESİ	31	31	
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	41	41	
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	62	30	48,38
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	62	9	14,51
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	52	9	17,3
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	41	13	31,7
CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	52	4	7,69
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	41	5	12,19
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	41	9	21,95
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	52	20	38,46
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	41	10	24,39
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	41	4	9,75

Yukarıdaki yorum ve/veya değerlendirmelerin hangisi doğru olursa olsun tartışılması gereken konu kontenjan olarak verilen sayıların ne kadar gerçekçi olduğudur. DPT kaynaklarında ve raporlarında bu rakamlar yer almakta mıdır? Almıyorsa bu sayılar nasıl ve kimler tarafından belirleniyor? Gerçekten bu kadar sayıda jeoloji mühendisliği bölümüne ve kontenjanlara gerek var mıdır? Bu tür soruları çoğaltmak mümkündür. 2006 - 2007 öğretim yılına ait kontenjan durumunun sebebi ne olursa olsun jeoloji eğitimi tarihine düşülecek bir uyarı olarak algılanıp bu olumsuz görülen tablodan ders alarak geleceğin daha sağlıklı planlaması yapılabilir mi? Bu sorunun cevabının evet olması dileği ile eğitim eşgüdüm toplantıları tüm taraflar için bir fırsat kabul edilerek 913 (Tercih yapan öğrenci sayısı)/30 (Bölüm sayısı) = 32 kişilik kontenjan konusunda görüş birliği sağlanması yararlı olacaktır.

İkinci Eğitim: İçinde bulunduğumuz eğitim-öğretim yılında ikili eğitim veren Jeoloji Mühendisliği Bölümlerimiz Tablo 6 da sunulmuştur.

Tablo 6. İkinci Öğretim Uygulayan Üniversitelerimiz

Üniversite Adı	Kont.	Yeri
CUMHURİYET Ü. (SİVAS)	52	4
ÇUKUROVA Ü. (ADANA)	41	5
KARADENİZ TEKNİK Ü. (TRABZON)	41	9
KOCAELİ Ü.	52	20
SELÇUK Ü. (KONYA)	41	10
SÜLEYMAN DEMİREL Ü. (ISPARTA)	41	4

2003 Eğitim Çalıştayı sonuç bildirgesinin ilgili maddesinde kapatılmaları benimsenen ikinci öğretimin 268 kişilik toplam kontenjandan yalnızca 52'si yaklaşık 1/5'i dolabilmiştir. Bu tablodan hareketle ikinci öğretimin geleceği hakkında yorum yapmak son derece zor görünmektedir. Öğrenci kontenjanları bölümünde sunulan kaygılarının tamamının geçerli olduğu ikinci öğretim konusu, spekülasyonlara ve bu spekülasyonlar üzerinden siyaset yapmaya

elverişli konuların başında gelmektedir. Konu ile ilgili olarak kendilerini taraf görenlerin görüşleri iki ayrı bölümde yer almaktadır, bu bölümler:

1. II. Öğretim ülkemiz için vazgeçilmez bir olgudur, çünkü;

Ülkemiz nüfusunun %60'ından fazlası genç nüfustur ve yüksek öğrenim hakları vardır,

II. Öğretimden alınan harçlar bölüm laboratuvarlarının zenginleştirilmesi için kaynak oluşturmaktadır,

Üniversite eğitimi iş garantisi vermez ve/veya iş kapısı değildir.

II. Öğretim öğrencileri genellikle ekonomik durumu iyi kesimlerden gelmektedir bu nedenle derslerin olmadığı gündüz bölümlerinde bölge esnafına daha çok kazanç sağlamaktadır,

Üniversite personeli zaten geçim sıkıntısı çekmektedir, II öğretim ile bu sıkıntı az da olsa hafifletilebilmektedir,

İkinci öğretimler kaldırıldıkça Vakıf Üniversitelerine doğru bir kaçış başlamaktadır. Bu kaçışın engellenmesi için devamında yarar vardır. II. Öğretim ülkemiz için yararlı değildir, çünkü;

İstihdam sorunu her geçen gün büyüyen ülkemizde gereksinimden fazla işsizliğe mezun verilmektedir,

Yüksek öğretim planlı ve programlı olarak yürütülmesi gereken bir sistemdir, yöresel esnaf baskıları planlama da etkili olmamalıdır,

Daha önceden ikinci öğretim uygulayıp sonradan bırakan bölümlerdeki öğretim elemanları rekabetin sona ermesinden dolayı rahatlamış ve araştırmalara yönelmişlerdir,

Çoğu bölümde gece dersleri verilmesi gereken saatlerin dışında verilebilmektedir,

Ekonomik anlamda yoksulluk sınırına itilen öğretim elemanlarını II. Öğretim ile rahatlamaları olanaksızdır. Mümkün olsa bile kişisel kazanımların ülke geleceği açısından götürdükleri ile korelasyonu negatiftir.

Müfredat birliği: Yaşamın her alanında hak ettiği

yeri alabilmesi için; akıl, bilim ve emeğin ürünü olan jeolojinin sadece taş, toprak ve sudan ibaret olmadığını, aynı zamanda araştıran, sorgulayan, sorunları öngören ve çözüm üreten bir yaşam biçimi olduğunu betimlemek amacı ile yasa ve yönetmeliklere yönelik çalışmalar yoğun bir şekilde sürdürülmektedir. Bu çalışmalar esnasında herhangi hukuki bir sorunda hakimler karar verebilmek için özellikle lisans ders programlarına bakmaktadırlar. Bu nedenle geçmişten gelen alışkanlıklarımızın etkisinde kalmadan geleceğe yönelik olarak ders programlarında günümüz koşullarına uygun isim değişikliklerinin yapılmasında sonsuz yarar vardır. Bu konunun Eğitim Çalıştayında benimsenmesine karşın birkaç bölümümüz dışında duyarlı davranan maalesef olmamıştır. Müfredat birliğindeki temel amaç lise eğitimi gibi tüm üniversitelerde ortak derslerin okutulması aklı gelmemelidir. Bölümlerdeki ilk kadrolara yerleşen öğretim elemanlarının dağılımlarına dayalı ders programlarından ulusal ve uluslararası alanda ortaklaşabilecek ders programlarına geçişi hızlandırmakta sonsuz yarar bulunmaktadır. Asgari müşterekte temel dersler verildikten sonra mümkün olduğu kadar seçmeli dersler ağırlık verilerek toplam ders kredilerinde birliktelik sağlanması yararlı olacaktır. Lisans düzeyinde okutulan seçmeli dersler ile yüksek lisans dersleri arasında kapsam ve derinlik açısından farklılıklar yaratılmalı, örtüşmelerden kaçınılmalıdır. Bu kapsamda bilgiye nasıl ulaşılacağı öğretilerek ömür boyu bilgilerini arttıracak insanlar yetiştirilebilecektir.

Ders Kitapları: Eğitim Çalıştayı sonuç bildirgesinin 8.maddesinde belirtilen Türkçe ders kitabı sayısının artırılmasına yönelik olarak oluşturulan çalışma grubunun tavsiye kararları doğrultusunda Türkiye Jeolojisi Kitabının ivedi olarak hazırlanması benimsenmiştir. Bu konuda görev alan meslektaşlarımızdan Sn Ercüment Sirel'in başkanlığında Ankara Üniversitesinde verilmekte olan Türkiye Jeolojisi Dersine gelen öğretim üyeleri ve diğer meslektaşlarımızın ders notlarının derlenerek istenilen kalitede bir kitabın

hazırlanması kararlaştırılmıştır. Konu ile ilgili çalışmalar sürdürülmektedir.

Çalışma grubu tarafından eksikliği vurgulanan Genel Jeoloji kitabının yazılması yerine halen ODTÜ de okutulmakta olan Fiziksel Jeoloji kitabının Türkçe ye çevrilmesi benimsenmiştir. Bu doğrultuda gerekli yayın hakları alınmış, kitap çevrilmiş ve baskı aşamasına getirilmiştir. En kısa sürede kitap meslektaş ve öğrencilerimizin hizmetine sunulacaktır.

JMO tarafından yürütülen bu çalışmaların yanı sıra basımının JMO tarafından yapılması istenilen meslektaşlarımıza ait eserler ise Bilimsel Teknik Kurul'un ön incelemesini takiben gerçekleştirilen hakem değerlendirmeleri sonucunda kabul edildiği takdirde yayımlanmaktadır.

Öğrenci Stajları: Ortalama dört yıllık bir jeoloji mühendisliği eğitiminde bölümlerin aldığı kararlara göre değişen 30 veya 45 gün ve/veya iş günü staj yapılması bir zorunluluktur. Her geçen gün artan bölüm ve kontenjanlar nedeni ile öğrencilerin hakkı ile staj yapmaları zorlaşmaktadır. Ülkemiz genelinde uygulanan ekonomi politikalarının tasarruf kalemleri eğitim üzerinde çok rahat doluşmakta ve stajları da olumsuz yönde etkilemektedir. Bugün için bir öğrencinin geçmiş yıllarda olduğu gibi arazide çalışarak staj yapabilmemesinin aileye getirdiği mali yük 1500 YTL'yi bulmaktadır. Dolayısı ile artık paralı eğitimin yanına paralı staj olgusu da yerleştirilmiştir. Konu ile ilgili olarak Eğitim çalıştayını takiben JMO tarafından Milli Eğitim Bakanlığı ve YÖK nezdinde gerekli işlemler yapılmış ancak yanıt alınamamıştır.

Harita Kampları: Stajlarla aynı kaderi paylaşan Harita kampları aslında jeoloji eğitiminin mütemmim cüzüdür ve/veya olmazsa olmazdır. Ancak gelişen ekonomik koşullarda, artan öğrenci sayıları üniversite bütçelerini olumsuz etkilemiştir. Mali özerklik üzerine arka arkaya gelen kısıtlamalar harita kamplarında görev alan öğretim elemanlarının ders ücretleri konusunda olanaksızlıklar getirmiştir. Ekonomik açıdan güçlü üniversitelerimiz dışındaki bölümlerimizde harita

kampları ya çok güç koşullarda özveri ile yapılmakta yada hiç yapılamamaktadır. Konu ile ilgili olarak Milli Eğitim ve Maliye Bakanlıkları ile YÖK nezdinde girişimlerde bulunulmuş ve üniversite bütçelerine bu harcamalara ilişkin ödenek konulması talep edilmiş ancak staj konusunda olduğu şekilde yanıt alınamamıştır.

Sonuç: Çoğunlukla memur, serbest meslek, işçi ve işsiz olan, %75'inin lise ve çoğunlukla lise altı eğitilmiş, ağırlıklı olarak toplumun orta sınıfından, %20'sinin orta-alt ve alt sosyoekonomik düzeylerin oluşturduğu ailelerden gelen gençlerin tercih ettiği jeoloji mühendisliği bölümlerinde uygulanmakta olan eğitim ve öğretime yönelik saptamalar yapılmıştır.

Bu saptamalardan hareketle ülkemizdeki jeoloji eğitiminin ülke genelindeki diğer konulardan ayrı değerlendirilemeyeceği dolayısı ile jeoloji eğitiminin istenen seviyeye gelememesinin sebebi ve/veya sebepleri öğrenci, aile veya öğretim elemanı kaynaklı değildir.

İçinde bulunduğumuz yılda 15 yeni üniversitenin kurulması ve 2007 yılı için bir o kadarına daha söz verildiği ülkemizde; üniversiteler öğretim elemanından öğrencisine kadar bütün mensupları 'müşteri' olarak değerlendirilen 'bacasız fabrika' olarak tanımlanmaktadır.

Yukarıdaki sorunlar yumağını oluşturan Türkiye'deki yükseköğretim sistemi son yıllarda devlet üniversitelerinden vakıf üniversitelerine doğru bir geçiş sunmaya başlamıştır. Üniversite-sanayi işbirliği kapsamında olduğu iddia edilen bu geçiş sürecinde gözlenen ilk saptamalarda vakıfların diğer işkollarına kalifiye eleman yetiştirme gayreti gözlenmekte ve üniversiteler adeta bir fabrika ve/veya " üniversite fabrikaları" olarak faaliyet göstermektedir. Bu kapsamda 24 özel (vakıf) üniversitede 77 bin öğrenci öğrenim görmektedir. Bu üniversitelerde 1800 öğretim üyesi, 3846 öğretim elemanı görev yapmaktadır. Bu üniversitelerde öğretim üyelerine ödenen oldukça yüksek aylıklar ve transfer bedelleri, yetişmiş nitelikli akademisyenlerin özel

üniversitelere geçişini teşvik etmektedir. Bugün birçok üniversitede, öğretim üyesi açığı nedeniyle 4 yıl boyunca "doktor" ünvanı olmayan araştırma görevlilerinden ders alarak mezun olan öğrenciler mevcuttur. 24 özel üniversitenin Mersin'de bulunan birisi hariç tamamı, üç büyük şehirde kurulmuştur. Özel üniversitelerin ekonomik ve sosyal gelişmişlik düzeyi açısından üç büyük ilde toplanmış olması, özel üniversitelerin "müşteri" bulabileceği yegane alanların ancak ekonomik olarak gelişmiş şehirler olabileceği gerçeğini ortaya koymaktadır. Eğitim-Sen tarafından yapılan bir araştırma raporundan alınan bu satırlardan da anlaşılacağı üzere vakıf üniversitelerinde jeoloji mühendisliği bölümlerinin yeralması mümkün değildir. Zira; amaç eğitim ve gençliğin yönlendirilmesi değil kimilerinin gelecek kaygılarını giderebilecek kapasitede insanların o alanlarda yetiştirilmesidir.

Jeoloji Mühendisleri Odası tarafından Eğitim amaçlı yapılan çalışmalar ülkemiz genelindeki çalışmalarla paralellik arzemesi bakımından da ilginç oluyor. Çünkü üniversite eğitimi ülkemizin değişik kesimleri tarafından eş zamanlı olarak irdelenmeye ve eleştirilmeye başlandı. Demek ki konu ile ilgili bir sıkıntı var ve bu sıkıntının bir an önce aşılması gerekiyor. Bu anlamda günlük gazetelerimizden bir makale de konuyu çok güzel özetleyen aynen şu cümleler yazıyordu. **"Kırlı düzene başkaldıran, tepkisi olan, hem sağdaki hem soldaki gençleri astılar. Kalanlarına işkence yapıp, gençliklerini hücrelerde tükettiler.**

Ama asıl büyük mahkûmiyet Türkiye'ye kesilmişti; üniversitelilerin siyasetle, ülke sorunlarıyla ilgilenmelerini yasaklayıp, onları siyasi-sosyal yaşamdan uzaklaştırdılar. Soru soran, yanıt isteyen üniversiteyi sildiler. Atatürk'ün ülkemizi gençlere emanet ettiğini görmemezlikten geldiler. Hem sağda, hem solda Atatürkçü gençlere memleketle ilgilenmeyi yasakladılar. Ama imam-hatiplerle donattılar Türkiye'yi..."(Bekir Coşkun, Hürriyet, 7/12/2006).